

ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส  
ต่อการยอมรับภาพลักษณ์ของตนเองในบุคคลที่สูญเสียแขนขา

นางสาว นุชนาถ บรรทมพร



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-174-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF ROGERIAN GROUP COUNSELING ON  
THE AMPUTEES' BODY IMAGE ACCEPTANCE

MISS NUTCHANART BUNTHUMPORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts in Program of Counseling Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

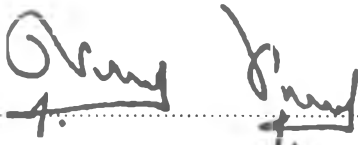
Academic Year 1998

ISBN 974-332-174-8


หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส  
ต่อการยอมรับภาพลักษณ์ของตนเองในบุคคลที่สูญเสียแขนขา  
โดย นางสาว นุชนาถ บรรทมพร  
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา  
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สุภาพรพรณ โคตรจรัส


---

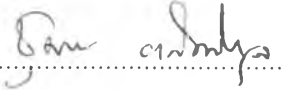
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น  
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
( รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์ )

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
( รองศาสตราจารย์ ดร. ไสริศ โปธิแก้ว )

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษา  
( รองศาสตราจารย์ สุภาพรพรณ โคตรจรัส )

  
.....กรรมการ  
( รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล )

นุชนาถ บรรทมพร : ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ต่อการยอมรับภาพลักษณ์ของตนเองในบุคคลที่สูญเสียแขนขา (THE EFFECT OF ROGERIAN GROUP COUNSELING ON THE AMPUTEES' BODY IMAGE ACCEPTANCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส, 135 หน้า ISBN 974-332-174-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์สต่อการยอมรับภาพลักษณ์ของตนเองในบุคคลที่สูญเสียแขนขา โดยมีสมมติฐานดังนี้ (1) หลังการทดลองบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์สูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (2) หลังการทดลองบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส จะมีคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ สูงกว่าบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่ไม่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบมีกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่กำลั้งฝึกอาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 16 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส เป็นเวลา 3 วันติดต่อกัน วันละ 8 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลที่สูญเสียแขนขา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

- (1) หลังการทดลอง บุคคลที่สูญเสียแขนขาที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์สูงกว่าก่อนได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- (2) หลังการทดลอง บุคคลที่สูญเสียแขนขาที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส มีคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์สูงกว่าบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่ไม่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา .....  
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาการปรึกษา .....  
ปีการศึกษา ..... 2541 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... นุชนาถ บรรทมพร .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....  
๑๗/๗/๕๑

## C843087 . MAJOR COUNSELING PSYCHOLOGY

KEY WORD: ROGERIAN GROUP COUNSELING / BODY IMAGE / AMPUTEE

NUTCHANART BUNTHUMPORN . THE EFFECT OF ROGERIAN GROUP  
COUNSELING ON THE AMPUTEES' BODY IMAGE ACCEPTANCE.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUPAPAN KOTRAJARAS, M.S. 135 pp

ISBN 974-332-174-8.

The purpose of this research was to study the effect of Rogerian group counseling on the amputees' body image acceptance. The hypotheses were: (1) the posttest scores on the body image acceptance of the experimental group would be higher than its pretest scores; (2) the posttest scores on the body image acceptance of the experimental group would be higher than the posttest scores of the control group. The research design was the pretest-posttest control group design. The sample consisted of 16 amputees at The Vocational Rehabilitation Center for the Disabled. They were randomly assigned to an experimental group, and a control group, each group comprising of 8 amputees. The experimental group participated in the Rogerian group counseling conducted by the researcher for 24 hours, for approximately 8 hours a day, within 3 consecutive days. The instrument used in this study was the Body Image Acceptance of the Amputee developed by the researcher. The t-test was utilized for data analysis.

The results indicate that :

(1) The posttest scores on the body image acceptance of the experimental group are higher than its pretest scores at .01 level of significance.

(2) The posttest scores on the body image acceptance of the experimental group are higher than the posttest scores of the control group at .01 level of significance.

ภาควิชา .....  
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาการปรึกษา  
ปีการศึกษา ..... 2541

ลายมือชื่อนิสิต ..... นุตชานาถ บุรุษมูลพร  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความเมตตาของรองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขและให้กำลังใจตลอดมา ข้าพเจ้าซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. โสรัช โพธิแก้ว ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับทฤษฎีและกระบวนการกลุ่ม อีกทั้งยังให้ความห่วงใย ให้ทรรศนะการมองโลกและชีวิตที่ดีแก่ข้าพเจ้าเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูมพร ยงกิตติกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อรัญญา ดุ้ยคำภีร์ ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สายพิณ เกษมกิจวัฒนา อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับทฤษฎีและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณ คุณสมศรี กิตติพงศ์ไพศาล นักจิตวิทยา ประจำศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณชีวาพร คุ่มจ่อหอ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง ที่กรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณ คุณมาลินี แต่งตาด นักสังคมสงเคราะห์ประจำศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเอื้ออาทร และอำนวยความสะดวกในช่วงเก็บข้อมูล ขอขอบคุณคนพิการในศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง สมาชิกสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย สมาชิกสมาคมคนพิการพระประแดง และขอบคุณบุคคลที่สูญเสียแขนขาทุกคน ที่มีส่วนร่วมในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณวันเพ็ญ อัครศิลป์กุล ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ และคอยช่วยเหลือเกื้อกูลและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา ขอขอบคุณ ภัทราพรรณ สุขประชาเพื่อนที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความสมบูรณ์ ขอขอบคุณสุวรรณา วรรณโกมล และเพื่อน ๆ จิตวิทยาการปรึกษา รุ่น 11 และพี่น้องชาวจิตวิทยาการปรึกษาทุกท่านที่ให้ความรัก ความห่วงใยและเอื้ออาทรเสมอมาและกราบขอบพระคุณ ท่านผู้มีพระคุณอีกหลาย ๆ ท่านที่ข้าพเจ้าไม่ได้จารึกชื่อไว้ในงานวิจัยนี้

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อมุล คุณแม่ปิ่น ที่ได้ให้ชีวิตที่ดี และที่ ๆ ทุกคน ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมา คุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่บิดามารดา อาจารย์ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และบุคคลที่สูญเสียแขนขาทุกท่าน

นุชนาถ บรรทมพร

## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่สูญเสียแขนขา.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	49
สมมติฐานของการวิจัย.....	49
ขอบเขตของการวิจัย.....	49
คำจำกัดความในการวิจัย.....	50
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	51
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
การออกแบบการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ผลการวิจัย.....	72
4 การอภิปรายผลการวิจัย.....	95
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	98
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก	
ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
ข แบบวัดการยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลที่สูญเสียแขนขา.....	113
ค การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด.....	120
ง ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	127
จ ค่าคะแนนที่ได้จากการทดลอง.....	131
ฉ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
ประวัติผู้วิจัย.....	135



## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงค่าความเที่ยงและค่าสหสัมพันธ์รายด้านกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ของแบบวัด การยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลที่สูญเสียแขนขา.....	62
2 สรุปโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ที่จัดให้กลุ่มทดลองตลอดระยะเวลา 3 วัน.....	64
3 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ ของบุคคลที่สูญเสียแขนขาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที.....	72
4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ ของบุคคลที่สูญเสียแขนขาของกลุ่มทดลองในระยะก่อน และหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที.....	73
5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ ของบุคคลที่สูญเสียแขนขาของกลุ่มควบคุมในระยะก่อน และหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที.....	74
6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ ของบุคคลที่สูญเสียแขนขาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที.....	75
7 แสดงผลการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่าที (t-test) ระหว่างกลุ่มบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่อยู่ในช่วงฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย ในโรงพยาบาล และกลุ่มบุคคลที่สูญเสียแขนขาที่สามารถประกอบอาชีพ เลี้ยงตนเองได้ของแบบวัดการยอมรับภาพลักษณ์ ของบุคคลที่สูญเสียแขนขา.....	121
8 แสดงค่าสหสัมพันธ์ (r) ของข้อความรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับและ ค่าสหสัมพันธ์ (r) ของข้อความรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละด้านของ แบบวัดการยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลที่สูญเสียแขนขา.....	123

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	
แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ของ บุคคลที่สูญเสียแขนขาในแต่ละด้านของแบบวัดการยอมรับภาพลักษณ์ของ บุคคลที่สูญเสียแขนขา.....	126
10	
แสดงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สาเหตุของการสูญเสียแขนขา ระยะเวลาที่สูญเสียแขนขาจนถึงปัจจุบัน.....	128
11	
แสดงคะแนนการยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลที่สูญเสียแขนขาจาก แบบวัดการยอมรับภาพลักษณ์ของบุคคลที่สูญเสียแขนขาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	132

## สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

1 แสดงบุคลิกภาพของบุคคลโดยรวม (The total personality).....	13
--	----